

Oponentský posudek na rigorózní práci Mgr. Romana Havlíčka na téma „Aktuální otázky trestných činů proti majetku“

Zvolené téma je nepochybně vhodným pro kvalifikační práci tohoto typu. Trestné činy proti majetku z kriminologického hlediska tvoří nejvyšší procento trestné činnosti v České republice, proto jim je tradičně věnována zvýšená pozornost. Rigorózní práce předpokládá kombinaci teoretických znalostí a poznatků nabytých v praxi a v případě majetkové kriminality je takový požadavek naplněn.

Autor rozčlenil práci do tří systematicky i logicky oddělených bloků, které tvoří obecné vymezení trestných činů proti majetku, trestné činy proti věcem, trestné činy podvodné povahy a podílnictví jako významná forma trestné součinnosti. S tímto členěním by bylo možno jistě polemizovat a provést dělení jiné. Zčásti respektuji úmysl zpracovatele, který se zaměřil na nejtypičtější, resp. nejfrekventovanější představitele trestných činů (str. 8 a 9) a argumentuje i případným rozsahem práce, pokud by se věnoval všem majetkovým trestným činům.

V úvodní části se zpracovatel v zásadě správně vypořádal s odlišením majetkové a hospodářské kriminality, vycházejí z pojetí prosazovaném Novotného-Zapletalovou kriminologickou pomůckou. Za vhodné považuji zařazení stručného historického vývoje právní úpravy majetkové kriminality od r. 1961.

Těžištěm práce jsou pak jednotlivé druhy majetkové kriminality, jejichž rozbor je provázen starší i aktuální judikaturou. Autor vedle popisných pasáží uplatňuje některé vlastní názory a vytváří tak látku, která je do značné míry jako celek původní. Některé hmotněprávní části jsou kombinovány s procesními postupy, což ovšem není ke škodě práce, ale dokresluje autorův teoreticko-praktický přístup (viz str. 78 u dokazování podvodného úmyslu u trestného činu podvodu).

Při hodnocení závěru práce si neodpustím několik poznámek k nekritickému přebírání argumentace z důvodové zprávy k novému

trestnímu zákoníku. Jestliže autor vyjadřuje svůj negativní postoj k obsahu trestního zákona č. 140/1961 Sb. ve znění pozdějších předpisů z ideologických a politických pozic, měl by si uvědomit, že pouhá systematika trestního kodexu není natolik určující, ale naopak určující jsou základy trestní odpovědnosti, tresty a ochranná opatření a obsah jednotlivých skutkových podstat a jejich zasazení do právního rámce demokratické společnosti. Nový trestní zákoník mnohé z předchozího a potřebným způsobem novelizovaného kodexu v tomto směru přebírá. Materiální znak trestného činu dnes také určitě nestojí na prvním místě, jak tvrdí autor, i v novém trestním zákoníku je trest odnětí svobody trestem základním a alternativní tresty zcela zůstávají i zde v mnohem beze změny a to i přes deklarované záměry zákonodárce. Neurčitost některých pojmu ve skutkových podstatách trestních činů majetkové povahy zůstala také bez podstatných změn (zpřesnění nastalo spíše ve tvorbě nových znaků kvalifikovaných skutkových podstat a je otázka, zda je to ku prospěchu věci). Osobně mám pochybnosti i o některých dalších kritických poznámkách na adresu stávajícího kodexu.

Použitá literatura je dostatečná a citace jsou odpovídající. Požadavky na formální náležitosti práce byly dodrženy.

Přes shora uvedené výhrady práci doporučuji k obhajobě a bude-li tato i druhá znalostní část úspěšná, navrhoji udělit uchazeče titul „doktora práv“, (JUDr.).

Uchazeč nechť se při obhajobě zaměří na výtky, uvedené shora.

V Praze dne 20. července 2009 — prof. JUDr. Jaroslav Fenyk, Ph.D., DSc.